

Бібліотека світової літератури для дітей у 100 томах

Серія третя * * * (Література ХХ століття)

Антуан де СЕНТ-ЕКЗЮПЕРІ

Маленький принц

З акварелями автора

З французької переклав *Леонід Кононович*

ТЕРНОПІЛЬ
БОГДАН

УДК 82-31
ББК 84(4Фра)-44
С31

Бібліотека світової літератури для дітей у 100 томах «СВІТОВИД»
заснована 2004 року

З французької переклав *Леонід Кононович*

Перекладено за виданням:
Antoine de Saint-Exupéry, *Le Petit Prince*,
Éditions Gallimard, Paris, 1946

Сент-Екзюпері, Антуан де

С31 **Маленький принц : повість / А. де Сент-Екзюпері ; пер. з франц. Л. Кононовича. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2015. — 96 с. — (Бібліотека світової літератури для дітей у 100 томах «Світовид». Серія третя. Література ХХ століття).**

ISBN 966-692-283-5 (серія)

ISBN 978-966-10-4107-2

УДК 82-31
ББК 84(4Фра)-44

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 966-692-283-5 (серія)
ISBN 978-966-10-4107-2

© ТОВ «Кальварія», український переклад, 2005
© Видавництво «Навчальна книга – Богдан», оригінал-макет, 2015

ПЕРЕДМОВА ДО ФРАНЦУЗЬКОГО ВИДАННЯ

Ми раді сповістити, що у видавництві Антуана Галлімара у серії «Фоліо» вперше виходить друком повне видання «Маленького принца», здійснене у точній відповідності до першого, американського, видання, єдиного, котре побачило світ за життя автора у 1943 році.

Перебуваючи з 1941 по 1943 рік у вигнанні у Сполучених Штатах Америки і не маючи змоги підтримувати регулярні зв'язки зі своїм паризьким видавцем, Антуан де Сент-Екзюпері довірив публікацію цієї казки нью-йоркському видавничому дому «Рейнол і Гічкок», де згодом з'явилися друком два видання «Маленького принца» — одне французькою мовою, друге англійською — обидва ілюстровані славетними авторськими акварелями. Тільки за три роки, 30 листопада 1945-го, коштом видавництва «Галлімар» вийшов перший наклад «Маленького принца» у Франції. До сьогодні це видання казки було єдиним джерелом усіх публікацій, відомих французькому читачеві.

Та порівнявши американські видання 1943 року з французьким виданням 1945 року, яке побачило світ після смерті автора, ми помітили відчутні розбіжності у відтворенні малюнків, що вийшли з-під пензля Антуана де Сент-Екзюпері. Ці відмінності неможливо пояснити різницею у фарбах чи технікою друку. Що розглядає астроном у свій телескоп? Зорю, якої у французькому виданні немає. Про записи ділка і формули астронома годі й казати, — з малюнками в першому, американському, виданні вони не мають нічого спіль-

ного. Можна подумати, що за океаном і рахують по-іншому! Перелік цих дрібних відмінностей чималий — від контурів шарфа до квіткових пелюсток і віночків, від проміння під ногами ліхтарника і коріння баобабів до пальмових віял. А з початку 50-х років у тексти перевидань вкралася помилка й щодо того, скільки ж разів на день маленький принц спостерігає захід сонця.

Звідки ж такі розбіжності? Річ у тім, що французький видавець не мав у своєму розпорядженні оригіналів авторських малюнків, а тому змушений був користуватися ілюстраціями з американських видань. Ці ілюстрації відтворили точнісінько такими, якими вони були в цих виданнях, а потім, оскільки для нового друку вони видавалися надто блідими, їх «оживили» або ж «підправили». Використання кальок призвело до ефекту згущення барв у первинних малюнках, внаслідок чого виникла щільність слабких штрихів; мазки пензля, які виразно простежуються у виданні 1943 року, зникли через «згладжування» кольорів, і чимало деталей таким чином було спотворено, а то й взагалі втрачено.

Тим-то, з огляду на технічні засоби, які є сьогодні у нашому розпорядженні, ми вирішили здійснити нове видання, в основу якого поклали американську версію «Маленького принца».

Отож, через п'ятдесят вісім років французькі й франкомовні читачі зможуть прочитати цю світової слави казку з ілюстраціями, котрі власноруч створив і побачив на сторінках своєї книжки автор, і по-новому прилучитися до особистості Антуана де Сент-Екзюпері та його книжки «Маленький принц».

Фредерік д'Аге

ЛЕОНОВІ ВЕРТУ

Уклінно перепрошую моїх маленьких читальників за те, що присвятив я цю книжку дорослому чоловікові. У мене є поважне виправдання: цей дорослий — мій найкращий друг. Є в мене й друге виправдання: цей чоловік може зрозуміти все, навіть книжки для дітей. І, нарешті, третє виправдання: цей дорослий мешкає у Франції, в голоді й холоді. Він конче потребує розради. Якщо ж усіх виправдань буде замало, то я радо міг би присвятити книжку дитині, якою був колись цей дорослий чоловік. Адже всі дорослі були колись дітьми. (От тільки мало хто з них про це пам'ятає). Отож я виправляю присвяту:

*Леонові Верту,
коли він був маленьким*

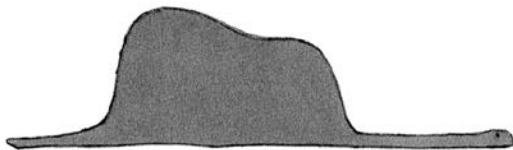
I

Коли мені було шість років, ув одній книжці про дрімучі ліси, що прозивалася «Бувальщини», угледів я чудернацький малюнок. На ньому було зображено здоровецького змія — удава, що ковтає якусь хижу звірюку. Ось копія того малюнка.

В книжці писалося: «Удав поглинає свою здобич цілою, не пережовуючи. По тому він не може навіть із місця зрушити і спить півроку, аж поки перетравить їжу».

Я довго сушив собі мізки над отакими пригодами в джунглях аж врешті й сам намалював кольоровим олівцем перший у моєму житті малюнок. Малюнок номер один.

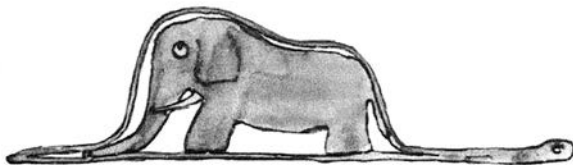
Ось як він виглядав:

Я показав своє творіння дорослим і спитався, чи не страхає воно їх.

«А чого б це капелюх та був страшний?» — сказали вони мені.

Та на малюнку ніякого капелюха й близько не було. Там був удав, що проковтнув слона. І тоді, аби вони таки збагнули мій задум, я намалював того змія зсередини. Адже дорослим завжди треба все розтовкмачувати. Ось як виглядав малюнок номер два:

Дорослі порадили мені не малювати зміюк ні ззовні, ні зсередини, а цікавитися краще географією, історією, арифметикою і граматиною. Отак у шість років я занедбав пречудову нагоду зробитися художником. Невдача з малюнками номер один та номер два геть знеохотила мене до малювання. Дорослі ніколи нічого не можуть збагнути самотужки, а діти втомлюються тлумачити їм очевидне...

Отож я мусив обрати інше ремесло та й навчився водити літаки. Мені випало літати по всьому світові. І географія таки добре стала мені у пригоді. З першого ж погляду я пречудово міг відрізнити Китай від Аризони. Це вельми корисно, надто ж якщо заблукаєш у нічному небі.

За своє життя мені довелося мати багацько справ із багатьма поважними людьми. Я довго мешкав поміж дорослих. Я спостерігав їх зблизька. Моя думка про них не стала від цього кращою.

Коли я зустрічав якогось дорослого, що видавався більш чи менш тямковитим, то показував йому малюнок номер один, — я завжди носив його із собою. Мені хотілося дізнатися, чи справді він такий розумака. Та відповідали мені тільки одне: «Це капелюх». Після того я не говорив із цим чоловіком ні про удавів, ні про дрімучі ліси, ні про зорі у небі. Я підганяв себе під його рівень. Я балакав з ним про гольф, бридж, політику і краватки. І дорослий був дуже втішений, що заізнався з таким розважливим чоловіком...

II

Отак я й жив самотиною, не маючи жодної живої душі, з котрою можна було б як слід побалакати, аж років шість тому спіткала мене аварія в пустелі Сахара. Щось вийшло з ладу в двигуні мого літака. Зі мною не було ні механіка, ні пасажирів, тож я взявся самотужки поратися біля

складної направи. Питання стояло так: життя або смерть. Питної води залишалось ледве на тиждень.

Отож першого вечора я заснув просто на піску за тисячі миль від населених країв. Я був одрізаний від людей ще дужче, ніж той, хто після корабельної катастрофи опинився на плоту посеред пустельного моря. Тож уявіть собі, як я здивувався, коли вдосвіта мене збудив якийсь чудний тоненький голосочок.

Він промовив:

— Якщо твоя ласка... намалюй мені баранця!

— Га?

— Намалюй мені баранця...

Я зірвався на ноги, неначе мене громом поцілило. Продер очі. Роззирнувся гарненько довкола. Й уздрів дивовижного хлопчика, який поважно розглядав мене. Ось найліпший портрет, який мені пощастило намалювати перегода. Та, звісно ж, ця парсуна не така чудовна, як сам оригінал. У цім немає моєї вини. Завдяки дорослим я знеохотився до малювання ще тоді, коли мені було шість років, і навчився малювати тільки зміїв-удавів ззовні та зсередини.

Отож я стояв, витріщивши очі від подиву, і знай собі дивився на цю прояву. Не забувайте, що був я за тисячі миль від першої людської оселі. А цей малюк анітрохи не скидався на дитину, котра заблукала і з ніг падає від втоми або ж помирає від голоду, спраги чи страху. Неможливо було уявити, що цей хлопчина загубився в пустелі за тисячі миль

Ось найліпший портрет, який мені пощастило намалювати перегода.

від населених країв. Насилу здобувшись на слово, я сказав:

— Зачекай... а що ти тут робиш?

А він стиха й дуже поважно повторив:

— Якщо твоя ласка... намалюй мені баранця...

Коли отака дивина вражає тебе до глибини душі, то несамохіть їй скоряєшся. І хоч якою нісенітницею видавалося це на безлюдді, де тебе могла спіткати смерть, я все ж дістав з кишені аркуш паперу й ручку. Але тут мені спало на думку, що передовсім я вивчав географію, історію, математику та граматику, тож я сказав хлопчикові (трохи навіть гнівливо), що не вмію малювати. Він відповів:

— Дарма. Намалюй мені баранця.

А що баранів я ніколи в житті не малював, то зобразив те, до чого у мене тільки й було хисту, — удава ззовні та зсередини. Як же ж я зачудувався, коли те хлоп'я вигукнуло:

— Ні! Ні! Я не хочу слона в удаві. Змій дуже небезпечний, а слон такий здоровецький. У мене ж там усе маленьке. Я хочу баранця. Намалюй для мене баранця.

І я намалював:

Він пильно поглянув на той малюнок і сказав:

— Ні! Цей баранець геть миршавий. Намалюй мені другого.

Я намалював:

Мій знайомець лагідно, вибачливо посміхнувся:

— Ти ж бачиш... це не баранець, а якийсь товаряка. Он які роги...

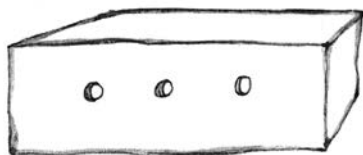
Тоді я переробив малюнок:

Та він і його не схвалив:

— Цей дуже старий. Я хочу такого баранця, щоб жив довго.

І тоді терпець мені урвався, бо треба ж було хутчій розбирати і лагодити двигун, тож я намалював оце:

Та й заявив:

— Це скринька. І в ній баранець, якого ти хочеш.

Як же я здивувався, коли обличчя мого маленького судді просто-таки заясніло:

— Оце такого я і хотів! Як ти гадаєш, йому треба велике пасовисько?

— А що?

— Та в мене ж удома все таке маленьке...

— Либонь, йому буде доста. Я ж подарував тобі малесенького баранця...

Хлопчик схилився над малюнком.

— Не такий він і малесенький... Глянь! Він заснув...

Отак я зазнайомився з маленьким принцом.

ІІІ

Чимало часу довелося згаяти мені, аж поки я втямив, звідки він тут узявся. Маленький принц був дуже допитливий, проте моїх запитань він, здавалося, й не чув. Лише з випадкових слів пощастило мені потроху про все довідатися. Так, уздрівши вперше мого літака (я його не малюватиму, для мене це надто марудно), він поспитався:

— Що воно за штуkenція?

— Це не штуkenція. Воно літає в повітрі. Це літак. Мій літак.

І я з гордістю звістив йому, що літаю. Тоді він вигукнув:

— Як?! Ти впав із неба?!

— Авжеж, — скромно відказав я.

— Ото чудасія!..

І маленький принц так дзвінко зареготався, що мені аж прикро стало від того. Я ж хотів, щоб моє лихо сприймали поважно. По тому він докинув:

— Отже, ти теж із неба!

З якої ж планети?

Збагнувши, що тут і криється розгадка його таємничої появи в пустелі, я зненацька спитав:

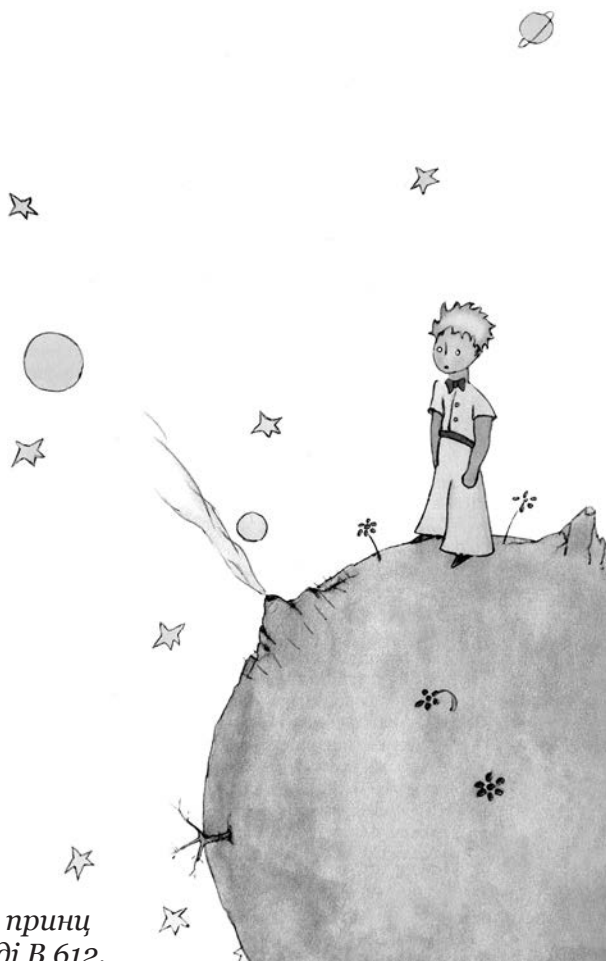
— То ти прибув з іншої планети?

Та він не відповів. Стиха хитаючи головою, він розглядав мого літака:

— Та воно й правда, хіба на цьому ти міг прилетіти здаля...

І надовго замислився. А потім дістав із кишені мого баранця і почав розглядати свій скарб.

*Маленький принц
на астероїді В 612.*

Уявіть собі лишень, як зачепила мене ота обмовка про «інші планети»! Тож я спробував дізнатися ще більше:

— Звідки ж ти прибув, хлопчику? Де ж твоя домівка? Куди ти хочеш одвезти мого баранця?

Трохи подумавши, він відказав:

— Добре, що ти дав мені скриньку, вночі вона буде його домівкою.

— Та вже ж. А якщо ти будеш чемний, то я подарую тобі й мотузок, щоб припинати його вдень. Ще й пакіл.

Ця пропозиція, здавалося, ошелешила маленького принца.

— Припинати? Що за безглуздя!

— Але ж як його не припнути, то він забреде бозна-куди і загубиться.

Мій приятель знову зареготався:

— Та куди ж він, по-твоєму, зайде?

— А хтозна-куди. Піде собі навмання, світ за очі...

Тоді маленький принц дуже серйозно зауважив:

— То нічого, в мене там усе маленьке...

І трохи сумовито додав:

— Навмання далеко не зайдеш...

IV

Отак я й довідався про ще одну важливу річ: його рідна планета ледь-ледь більша від звичайнісінького будиночка!

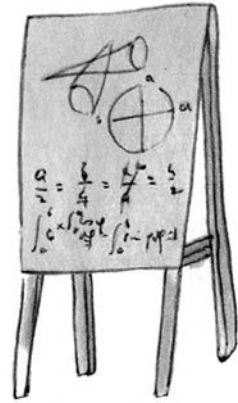
Це не дуже мене й подивувало.

Я добре знав, що, крім великих планет, які вже мають свої наймення, таких, наприклад, як Земля, Юпітер, Марс, Венера, є ще й сотні інших, і вони часом такі малесенькі, що їх і крізь телескоп годі розгледіти. Коли астроном відкриває якусь із них, то замість імені дає їй номер. Називає, наприклад, астероїд номер 325.

У мене є всі підстави гадати, що планета, з якої походить маленький принц, називається астероїд В 612. Цей астероїд всього лиш раз, у 1909 році, угледів крізь телескоп один турецький астроном.

Він тоді звістив про своє відкриття на міжнародному конгресі, та ще й подав докази. Але його ніхто не захотів слухати, позаяк убраний він був у турецькі строї. Дорослі завжди так поведуться.

Та, на щастя для астероїда В 612, турецький диктатор звелів усім своїм підданцям під страхом смертної кари перебраться в європейський одяг. Тож у 1920 році астроном ще раз виступив зі своєю доповіддю, тепер уже в елегантному костюмі. І цього разу всі з ним погодилися.

Я так докладно розповів вам про астероїд В 612 і навіть назвав його номер через отих дорослих. Вони страх як любляють числа. Коли ви розповідаєте їм про свого нового приятеля, то їм і на

думку не спаде довідатися про найголовніше. Вони ніколи не питаються: «А який у нього голос? Які ігри він любить? Чи збирає він метеликів?» Вони допитуються: «А скільки йому років? Скільки в нього братів? Скільки він важить? Скільки заробляє його батько?» Й тільки після цього вважають, що знають його. Якщо скажеш їм: «Я бачив прегарний будиночок із рожевої цегли, з калачиками у вікнах і горлицями на даху...», то вони й не зможуть уявити собі таке диво. Натомість треба сказати: «Я бачив кам'яницю за сто тисяч франків». Отоді вони вигукнуть: «Яка розкіш!»

Тож якщо ви їм скажете: «Маленький принц таки існував, ось докази: це був хлопчина хоч куди,

він дзвінко сміявся і хотів завести собі баранця. А як хочеш мати баранця, то це значить, що ти існуєш». Коли їм отаке скажете, то вони тільки плечима знизуватимуть і зауважать, що ви як дитина! Та якщо їм сказати: «Планета, з котрої він прибув, зветься астероїдом В 612», то це їх переконає, й більше ні про що вони допитуватися не будуть. Оце так із ними завжди! Не варто гніватися на дорослих. Діти мають поблажливо ставитися до цього люду.

Та ми з вами, звісно ж, знаємо що й до чого, й для нас ті числа, вся ота рахуба — сміх та й годі! Я залюбки розпочав би цю оповідь так, як починаються казки про чарівниць. Мову я повів би так:

«Був собі маленький принц, і мешкав він на планетці, що була трохи більша від нього самого, і йому дуже хотілося мати друга...» Ті, хто знається на житті, відразу побачать, що це щира правда.

Я ж зовсім не хочу, щоб мою книгу читали п'яте через десяте. Сум і печаль огортають мене, коли я переповідаю ці спогади. Уже шість літ сплигло відтоді, як мій маленький друг пішов од мене зі своїм баранцем. Й оповідаю я все це, щоб не забути його. Адже так прикро, коли забуваєш друзів. Не в кожного є друг. Я теж можу стати таким, як оті дорослі, що переймаються тільки підрахунками. І саме через те я придбав коробку з фарбами та олівці. А воно ж нелегко братися до малярства у моєму віці, коли ти в житті своєму нічогосінько не малював, окрім змія-удава ззовні та зсередини, та

й то у шість років! Звісно ж, я намагатимуся змалювати щонайкращі портрети. Проте я не певний, що мені пощастить це зробити. Намалюєш один портрет, а другий уже не схожий на нього. Не до ладу в мене й зі зростом. Отут маленький принц зависокий. Там він замалий. Не певен я і в барвах його вбрання. Ото й грамузляю сяк і так, одне слово, як Бог на душу покладе. Нарешті, не дуже в пам'ятку мені й деякі суттєві подробиці. Та за це вже вибачайте. Мій маленький друг ніколи нічого не пояснював. Либонь, він тримав мене за такого, як сам. На жаль, я не вмію побачити баранця в закритій скриньці. Мабуть, я трохи скидаюся на дорослих. Певно, постарів.

V

Щодня довідувався я щось про його планету, про те, як він покинув її, як мандрував. Оповідав він про все потроху, та й то уривками. Отак третього дня дізнався я про трагедію з баобабамі.

Сталося це теж завдяки баранцеві, бо маленький принц, з таким виглядом, наче його взяли сумніви, раптом поспитався в мене:

- Правда ж, баранці їдять куці?
- Та правда.
- Ой, я такий радий!

Я не втямив, чому так важливо, щоб баранці їли куці. Та маленький принц докинув:

— Отже, вони їдять і баобаби?

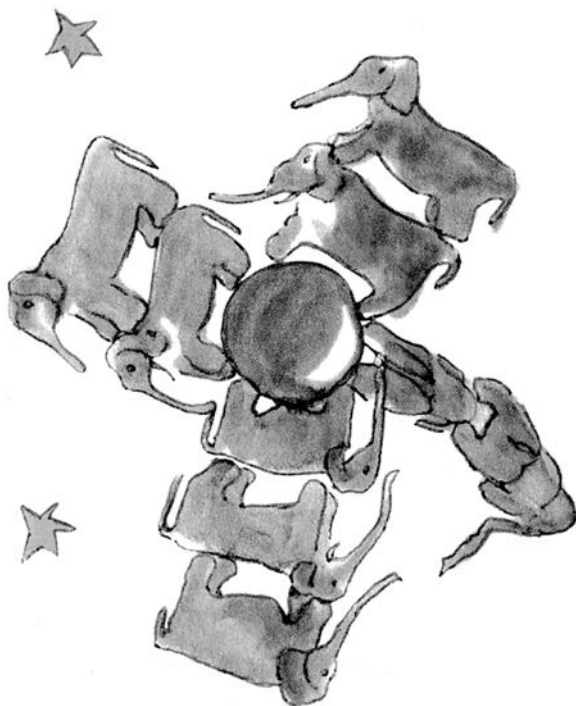
Я зауважив, що баобаби не куці, а дерева, та ще й височенні, мов дзвіниці, тож якби він пригнав ціле стадо слонів, то вони не подужали б з'їсти й одного баобаба.

Почувши про тих слонів, маленький принц за-реготався:

— Та їх треба було б один на одного поставити...

А потім споважнів і додав:

— Перш ніж вигнатися аж до неба, баобаби бувають геть маленькі.

— Та воно так! Але чому тобі хочеться, щоб баранець їв маленькі баобаби?

— А як же ж! — відказав він, мовби йшлося про щось очевидне. І мені довелося довго ламати голову, поки я самотужки второпав, у чому тут річ.

Справді, на планеті маленького принца, як і на всіх інших планетах, росла трава й бур'ян. Отож було насіння трави і насіння бур'янів. Та насіння ж геть невидне. Воно тихенько спить собі в землі, аж якійсь насініні забагнеться прокинутися. Отоді вона потягається і спершу простягає до сонця прегарний паросток, таку собі безневинну билинку. Якщо це редиска чи ружа, то нехай собі й ростуть. Та якщо бур'ян, то його слід вирвати негайно, щойно розгледів. А на планеті маленького принца було страшенне насіння... насіння баобабів. Воно заразило всю землю на планеті. Якщо ж прогавити баобаб, то його вже ніколи не здихаєшся. Він заповнить всенюку планету. Він геть прохромить її своїм корінням. І якщо планета маленька, а баобабів багацько, то вони розірвуть її на кавалки.

— Є таке правило, — сказав мені якось маленький принц. — Щойно встав уранці, дав собі лад — наведи лад і на своїй планеті. Баобаби треба висмикувати з корінням відразу ж, тільки-но стане видно, що це не ружі, бо їхні памолодки дуже скидаються на паростки руж. Робота дуже нудна, проте легенька.

Одного разу він порадив мені намалювати такий гарний малюнок, щоб усе це запам'яталося дітям і на моїй планеті.

— Якщо вони подадуться в мандри, — сказав він мені, — то це їм стане у пригоді. Часом роботу можна відкласти й на потім, в тому немає ніякого лиха. Та з бабабами зволікати не можна, а то станеться біда. Я знав одну планету, де мешкав ледацюга. Він проґавив три кущики...

І от за розповіддю маленького принца я й намалював цю планету. Я не люблю повчати. Але в нас так мало знають про шкodu від баобабів, а загроза для того, хто прибуває на астероїд, настільки велика, що цього разу я не втримався і зробив ви-

няток. «Діти! — кажу я. — Стережіться баобабів!» Я довго працював над цим малюнком, й усе задля того, аби попередити моїх маленьких друзів про небезпеку, що ходить за ними назирці, вони ж бо про неї не знають, як не знав раніше і я. Моє повчання варте тієї праці. Либонь, ви спитаєтеся: «А чому в цій книжці більше немає таких разючих

Баобаби.

малюнків, як оцей з баобабами?» Відповідь проста: я вельми старався їх намалювати, але мені не вдалося. Коли ж я малював баобаби, то надихала мене думка про те, що це слід зробити негайно.

VI

О, маленький принце! По-малу я таки збагнув твоє невеселе життя. Дуже довго ти не мав іншої розваги, як тільки милуватися заходом сонця. Дізнавсь я про це четвертого дня вранці, коли ти мені сказав:

— Я так люблю, коли заходить сонце.
Гайда поглянемо, як воно сідає за обрій...

— Так треба ж почекати...

— Почекати? На що?

— Аж поки сонце сяде.

Спочатку ти вельми здивувався, а потім почав сміятися сам із себе. І мовив:

— Мені все здається, ніби я вдома!

Справді, всі знають, що коли у Сполучених Штатах полудень, то у Франції сонце вже хилиться за обрій. І аби за хвилину перенестися до Франції, то можна було б помилуватися заходом сонця. На жаль, Франція так далеко. Але на твоїй маленькій планеті тобі досить було всього лиш переставити на кілька кроків стільця. І ти бачив смеркання щоразу, коли тобі хотілося.

— Якось я бачив захід сонця сорок чотири рази підряд!

А згодом ти докинув:

— Знаєш... коли дуже сумно, то захід сонця тішить...

— Отже, того дня, коли ти сорок чотири рази підряд бачив захід сонця, тобі було дуже сумно?

Та маленький принц нічого не відповів.

VII

П'ятого дня, знову ж завдяки баранцеві, я довідався про цю таємницю життя маленького принца. Він поспитав мене раптово, навпрямки, наче це запитання було наслідком довгих мовчазних роздумів:

- Якщо баранець їсть кущі, то й квіти він їсть?
- Баранець їсть усе, що бачить.
- Навіть квіти з колючками?

— Еге ж, навіть квіти з колючками.

— То навіщо ж тоді колючки?

Цього я не знав. Я саме клопотався біля двигуна, намагаючись відкрутити тугий гвинт. Мене проймав неспокій, тому що нелад із літаком був набагато поважніший, ніж видавалося попервах, а питної води ставало дедалі менше, і я вже боявся найгіршого.

— То навіщо ж колючки?

Якщо маленький принц про щось запитував, то не відступався, аж поки не отримає відповідь. Той гвинт уже допік мене до живого, і я кинув навімання:

— Та ні до чого вони, квіти випускають їх зі злости!

— О!

Та, подумавши, він майже сердито вигукнув:

— Я не вірю тобі! Квіти слабенькі. Ї довірливі. Вони підбадьорюють себе, як лишень можуть. Їм здається, ніби з колючками вони такі страшні...

Я промовчав. У ту мить я казав собі: «Якщо цей гвинт не зрушить з місця, то я його як гахну молотком!»

— І ти гадаєш, ніби квіти...

— Та ні, боронь, Боже! Я так не гадаю. Я сказав тобі перше, що спало на думку. Ти ж бачиш, я зайнятий поважним ділом.

Він приголомшено зиркнув на мене:

— Поважним ділом!

Він глянув на мене, на молоток у моїй руці, на чорні від мастила пальці, на мою постать, що схилилася над штуковиною, яка в його очах була така недоладна.

— Ти говориш, як дорослі!

Мені зробилося соромно. Та він безжально додав:

— Ти все плутаєш... у тебе все догори дригом!

Маленький принц таки розгнівався.

Він тріпонував головою, і його золотий чубчик розкуйовдило вітром.

— Я знаю одну планету, там живе такий панюга з червоною пикою. Він у житті своєму не понюхав жодної квітки. Він жодного разу не поглянув на зорі. Він ніколи нікого не любив. У нього немає іншого діла, як тільки підбивати рахунки. І цілісний день він репетує геть, як оце ти: «Я людина поважна! Я людина поважна!», та так і дметься од пихи. Але ж це не людина, це — гриб!

— Що?

— Гриб!

Тепер маленький принц аж сплотнів од гніву.

— Вже мільйони літ квіти ростуть з колючками. І мільйони літ баранці все-таки їдять квіти. То хіба ж це не поважна річ, збагнути, чому вони так силкуються вирощувати колючки, які ні на що не годяться?

Отже, війна поміж баранцями й квітами — дрібниця? Виходить, це не так серйозно й важливо, як рахунки отого панюги з червоною пикою? І якщо я знаю квітку, єдину в світі, квітку, що росте лише на моїй планеті й більше ніде, а якийсь баранець одної пречудової днини зжере її й оком не моргнувши, то це, виходить, ніщо?

Він почервонів, потім знову озвався:

— Якщо ти любиш квітку, яка єдина в цілому світі серед мільйонів і мільйонів зірок, то цього досить, бо ти щасливий уже від того, що дивишся на зорі. Ти кажеш собі: «Десь там і моя квітка...» Та якщо баранець з'їсть квітку, то це все одно, якби раптом згасли всі зорі! І це, виходить, дрібниця!

Більше він нічого не зміг сказати. Він зненацька вибухнув плачем. Запала ніч. Я покинув своє знаряддя. Усе воно видалося мені таким сміховинним — і молоток, і гвинт, і спрага, й голод. На цій зірці, на моїй планеті Земля невтїшно ридав маленький принц — і треба було його розрадити! Я взяв його на руки. Я почав його колисати. Я казав йому:

— Твоїй коханій квітці ніщо не загрожує... Я намалюю обротьку твоєму баранцеві... Намалюю для твоєї квітки панцир... Я...

Я й не тямив гаразд, що кажу. Я почувався таким незграбою. Хтозна, як до нього підійти, як знову прихилити його до себе... Вона така загадкова, ця країна сліз!..

Літературно-художнє видання

Бібліотека світової літератури для дітей у 100 томах «Світовид»
заснована 2004 року. Серія третя. Література ХХ ст.

Антуан де СЕНТ-ЕКЗЮПЕРІ

МАЛЕНЬКИЙ ПРИНЦ

Повість

З французької переклав

Леонід Кононович

Головний редактор *Богдан Будний*

Редактор *Ольга Радчук*

Обкладинка *Олега Кіналя*

Технічний редактор *Оксана Чучук*

Верстка *Ірини Демків*

Підписано до друку 10.02.2015. Формат 84×108/32. Папір офсетний.
Гарнітура Georgia. Умовн. друк. арк. 5,04. Умовн. фарбо-відб. 5,04.

Видавництво «Навчальна книга — Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК №4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга — Богдан, просп. С. Бандери, 34А, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга — Богдан, а/с 529, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48; 52-19-66
office@bohdan-books.com, www.bohdan-books.com

ISBN 9789661041072

9 | 789661 | 041072

В И Д а В Н И Ц Т В О

® **Навчальна книга** ®
БОГДАН

www.bohdan-books.com

КУПИТИ ЕЛЕКТРОННУ КНИЖКУ

КУПИТИ ПАПЕРОВУ КНИЖКУ

<http://bohdan-books.com/catalog/book/108397/>